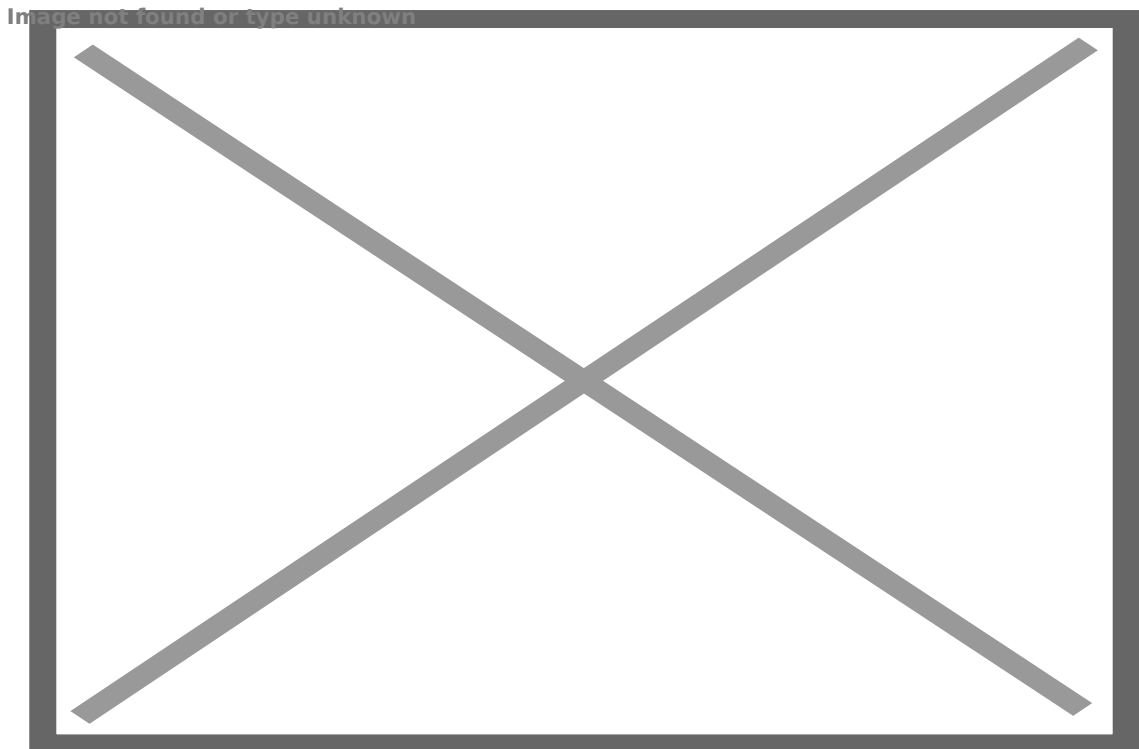

Chuyển đổi số của báo chí cần thực hiện trong tư duy, không chỉ dựa vào công cụ

20:43 25/05/2022

Tác giả: Kim Dung

Đó là nhận định của nhà báo Lê Quốc Minh, Ủy viên TW Đảng, Phó trưởng ban Tuyên giáo Trung ương, Tổng Biên tập Báo Nhân dân, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam tại hội thảo "Truyền thông số thúc đẩy phục hồi kinh tế" ngày 24/5, tại Hà Nội.

Nhà báo Lê Quốc Minh phát biểu tại phiên thảo luận tại Hội thảo "Truyền thông số thúc đẩy phục hồi kinh tế".

Thay đổi tư duy

"Trong một thời gian dài các cơ quan báo chí và sản xuất nội dung phụ thuộc quá nhiều vào các nền tảng mạng xã hội, đổi lại là lượng truy cập và nguồn tài chính nhất định. Tuy nhiên những năm gần đây tư duy của các cơ quan báo chí trên thế giới thay đổi rất nhiều", nhà báo Lê Quốc Minh, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó trưởng ban Tuyên giáo Trung ương, Tổng Biên tập Báo Nhân dân, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam đặt vấn đề trong Hội thảo "Truyền thông số thúc đẩy phục hồi kinh tế".

Quá trình chuyển đổi số của các cơ quan báo chí cần được thực hiện trong cả tư duy chứ không chỉ dựa vào công cụ. Nhà báo Lê Quốc Minh nhắc đến khái niệm Frienemy - có nghĩa là mối quan hệ vừa hỗ trợ, vừa chống lại nhau - giữa báo chí và các nền tảng internet. Để không rơi vào thế bất lợi trong cuộc cạnh tranh với mạng xã hội trên môi trường truyền thông số, các cơ quan báo chí phải giành lại sự chủ động trong việc thu thập dữ liệu người dùng.

"Dựa vào nền tảng, báo chí có lượng truy cập nhưng không có độc giả vì không biết độc giả là ai, đến từ đâu. Lượng truy cập từ mạng xã hội và các nền tảng tìm kiếm khá lớn, nhưng tất cả các dữ liệu độc giả thì những nền tảng đó nắm hết", nhà báo Lê Quốc Minh phân tích.

"Các cơ quan báo chí phải nắm được dữ liệu người dùng giống như quay trở lại thời kỳ ta đi bán báo. Nắm giữ dữ liệu người dùng vô cùng quan trọng. Nếu không nắm được mà vẫn phụ thuộc vào các nền tảng thì mãi mãi chúng ta không cung cấp được nội dung nhắm đến đúng đối tượng chứ chưa nói đến chuyện cá nhân hóa".

Nhà báo Lê Quốc Minh nhấn mạnh rằng sự thay đổi trong tư duy theo xu hướng này là yếu tố then chốt dẫn tới điều chỉnh trong quy trình sản xuất nội dung. Trong thời đại truyền thông số, nơi mỗi người có thể tiếp cận thông tin không giới hạn thông qua internet, báo chí cũng cần có sự thay đổi trong cách đưa tin.

"Bây giờ báo chí không viết một tin cho vạn người, triệu người đọc. Một nội dung có thể có cả nghìn phiên bản khác nhau cho những đối tượng khác nhau. Tuy nhiên, ta chỉ làm được điều đó nếu nắm dữ liệu gốc về độc giả", nhà báo Lê Quốc Minh nêu quan điểm.

"Chúng ta phải chủ động trong việc thu thập dữ liệu độc giả. Nắm bắt, có mối quan hệ, hiểu được độc giả thì phần thắng nằm 50%. Không được phụ thuộc vào các nền tảng, phải phối hợp với họ nhưng đồng thời chủ động thu thập dữ liệu gốc về độc giả để chủ động quá trình sản xuất thông tin".

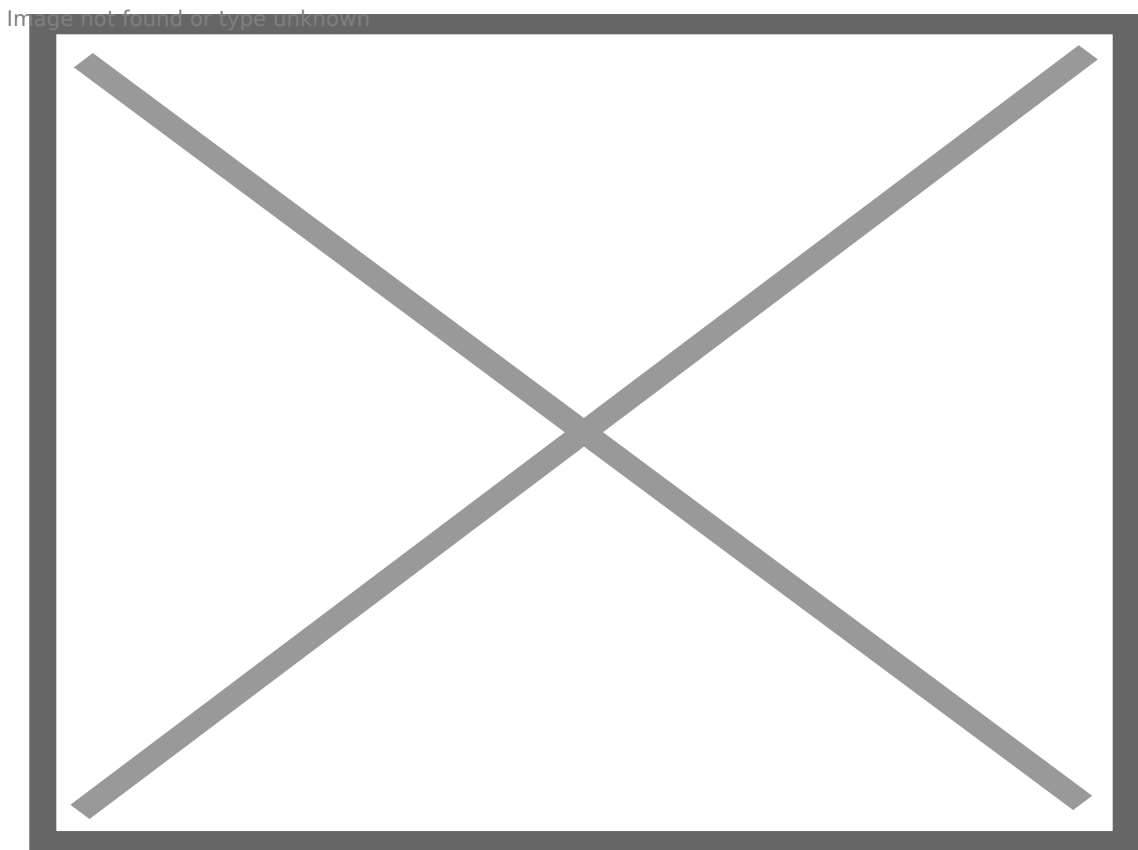
Một trong những biện pháp mà nhà báo Lê Quốc Minh nêu ra trong buổi hội thảo là đẩy mạnh sự liên kết đang dần trở thành xu thế của báo chí thế giới. Đó là các tờ báo bắt tay nhau, đạt tới lượng người dùng đủ lớn để kinh doanh nội dung.

"Theo thống kê, người xem trung thành thường chiếm 20% và chúng ta cần đưa cho họ nội dung tốt để giữ chân họ. Những người đi ngang qua chiếm tới 80% nhưng không mang lại giá trị. Do đó, các cơ quan báo chí cần dành năng lượng, vật chất để giữ 20% quan trọng, mang lại nhiều tiền cho

chúng ta", nhà báo Lê Quốc Minh nói.

Sự liên kết này cũng là một trong những giải pháp để báo chí chính thống chống lại một mối đe dọa rất lớn trong thời đại truyền thông số. Đó là tin giả. Vấn đề này cũng được nhà báo Lê Quốc Minh và các diễn giả đưa ra thảo luận.

"Tôi khẳng định tin giả ngày càng nhiều hơn và quy mô ngày càng lớn hơn. Tin giả hiện nay do con người tạo ra nhưng về sau sẽ do trí tuệ nhân tạo tạo ra. Một lượng tin giả lớn như vậy lan truyền trong xã hội và đặc biệt với sự hỗ trợ của mạng xã hội thì sẽ phát tán rất nhanh, khả năng ta vấp phải tin giả lớn hơn", nhà báo Lê Quốc Minh đặt vấn đề.

Toàn cảnh buổi thảo luận tại Hội thảo "Truyền thông số thúc đẩy phục hồi kinh tế".

Tin giả thậm chí trở thành cái bẫy cho chính những cơ quan báo chí chính thống. Sự cố đăng nhầm tin giả do chủ quan, không kiểm chứng kỹ càng hoặc không đủ năng lực kỹ thuật để phát hiện ra những cam bẫy tinh vi được tạo ra bởi công nghệ "deepfake" - những âm thanh, hình ảnh ngụy tạo như thật - xảy ra không hiếm ở rất nhiều cơ quan báo chí lớn nhỏ.

"Khi những nội dung như vậy liên quan đến vấn đề tài chính, chứng khoán, hậu quả còn nghiêm trọng hơn rất nhiều", ông Lê Quốc Minh nói thêm.

Chống lại tin giả là nhiệm vụ cấp bách, bắt buộc đối với các cơ quan báo chí trong thời đại bùng nổ truyền thông số. Đây vừa là cơ hội, vừa là thách thức cho các cơ quan báo chí trong việc thể hiện vai trò cung cấp, xác thực thông tin để duy trì môi trường tin tức lành mạnh, hữu ích.

"Các kênh thông tin chính thống phải chuẩn chỉnh, chính xác hơn bao giờ hết. Khi lượng thông tin đến ồ ạt, kể cả đúng đắn mà lượng quá nhiều thì người dùng không thể tiếp nhận được thêm nữa. Họ sẽ tìm đến cơ quan báo chí chính thống, không cần đến 1.000 tin mà chỉ cần biết 10-20 tin chính thức hôm nay. Lúc này, người dùng rất cần cơ quan chính thống đưa thông tin định hướng, xác thực", nhà báo Lê Quốc Minh phân tích.

"Báo chí lúc này không chạy đua với mạng xã hội nữa mà cần tính chính xác. Yếu tố đúng mới là quan trọng. Nhanh thì đương nhiên, vì tin thời sự không nhanh cũng không được. Người ta nói tin giả chạy nửa vòng trái đất tin thật mới ra. Chúng ta vẫn phải đảm bảo nhanh, nhưng xin khẳng định vai trò của cơ quan báo chí chính thống là vô cùng có ý nghĩa. Có sự thông tin minh bạch, liên thông nhanh chóng với cơ quan chức năng để khẳng định thông tin sớm. Đó sẽ là kênh tham khảo quan trọng cho người dùng".

Trong thời đại truyền thông số, internet không chỉ đơn thuần là công cụ giải trí, liên lạc. Biển thông tin trên mạng xã hội, vào các nền tảng kỹ thuật số có tác động lớn đến mọi khía cạnh của đời sống. Bởi vậy, trong bối cảnh rất dễ "bội thực" tin tức, người dùng cũng cần phải có ý thức tự bảo vệ mình trước mối nguy hại từ tin giả.

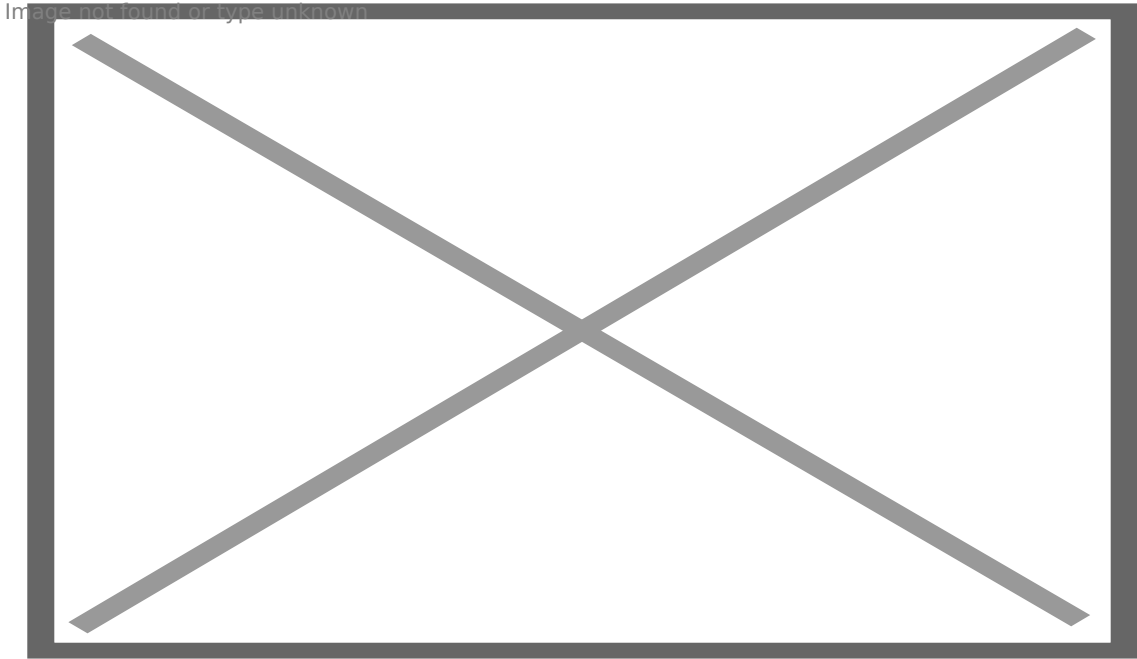
Nhà báo Lê Quốc Minh kết lại phần thảo luận về vấn đề này: "Tôi cũng khuyên mọi người đừng vội vã tin ngay, chia sẻ ngay thông tin đọc trên mạng xã hội. Chúng ta không phải chỉ cần biết kiểm chứng, kiểm định mà mỗi người dùng cần bình tĩnh lại một chút. Ta vội thì sẽ mất tiền, dẫn đến nhiều hệ lụy khác trong cuộc sống".

Nội dung là hàng hoá quan trọng nhất

Ông Nguyễn Thanh Lâm – Cục trưởng Cục Báo chí – Bộ Thông tin và Truyền thông nhận định rằng báo chí nếu không chuyển đổi số chắc chắn là chết, cho nên khó khăn là đầu tư thế nào và cách bắt đầu ra sao.

"Hiện nhiều cơ quan báo chí tự cân đối ngân sách cũng đã khó rồi chứ không nói gì đến câu chuyện đầu tư phát triển. Nhà nước cũng có thể có những nguồn lực để đầu tư từ nguồn ngân sách. Nhưng Nhà nước có vai trò quan trọng hơn là kéo những doanh nghiệp trong nước có hạ tầng

số có thể đồng hành với việc chuyển đổi số của báo chí”, ông Nguyễn Thanh Lâm cho biết.

Ông Nguyễn Thanh Lâm - Cục trưởng Cục Báo chí - Bộ Thông tin và Truyền thông trao đổi tại phiên thảo luận "Truyền thông số thúc đẩy phục hồi kinh tế".

Theo ông Lâm, ở đây không phải là doanh nghiệp giúp báo chí mà là cộng sinh trong hệ sinh thái số. Trong đó, nội dung là hàng hoá quan trọng nhất của hạ tầng số, sau đó là của nền kinh tế nói chung.

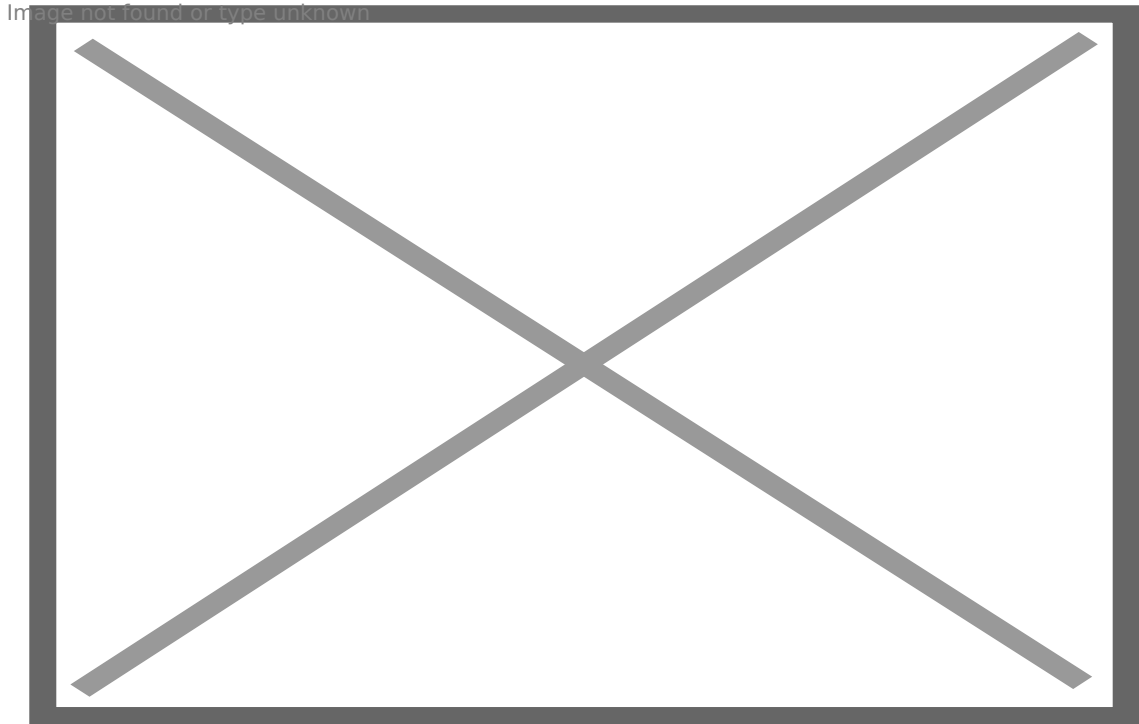
Điểm thứ 2 là Nhà nước sẽ có những định hướng, dẫn dắt các cơ quan báo chí nên làm gì trước sao cho vừa sức, có những cách làm chuyển đổi số nói ít làm nhiều, đi theo cách hiệu quả.

Hiện tại, chiến lược chuyển đổi số báo chí đến năm 2025 và tầm nhìn đến 2030 đang được trình lên Thủ tướng Chính phủ. Khi được phê duyệt sẽ cho chúng ta những nền tảng để nói một cách sơ cứu hơn về cách mà Nhà nước sẽ tiếp cận và đồng hành với câu chuyện chuyển đổi số của báo chí.

Theo ông Lâm, truyền thông mới trên không gian internet phải đảm bảo sự tương tác giữa người đọc và người xem và chúng ta chịu sự giám sát cũng như tương tác liên tục.

"Một câu chuyện chúng ta kể ra có vòng đời riêng của nó, không chỉ giới hạn ở mấy phút video clip nữa mà còn là toàn bộ comment, sự bổ sung nữa..."

Ngoài ra, trên không gian số chúng ta có một cơ hội chưa bao giờ có là tìm được người xem thực sự của mình là ai, dữ liệu về hành vi khác của họ. Từ đó bên cạnh việc biết họ đang xem thông tin gì của mình, chúng ta có thể phục vụ họ tốt hơn", ông Lâm nhận định.

Ông Phạm Anh Chiến, Phó giám đốc Trung sản xuất và phát triển Nội dung số, VTVDigital phát biểu tại hội thảo

Trong phiên thảo luận, ông Phạm Anh Chiến, Phó giám đốc Trung sản xuất và phát triển Nội dung số, VTVDigital cho biết, Đài THVN nói chuyện về chuyển đổi số từ 2014. Trước sự cạnh tranh này, VTV buộc phải thay đổi, phải tập trung sản xuất, phân phối nội dung trên các nền tảng số.

"Khi ấy, chuyển đổi số của VTV vẫn chưa có VTGo, VTVMoney như hiện nay nhưng đó là thay đổi mang tính nhận thức. Ngày nay, mỗi phóng viên VTV không chỉ sản xuất cho truyền hình mà còn sản xuất đa phương tiện. Họ cần quan tâm tương tác trên các nền tảng như thế nào, biết khán giả cần gì. Tăng trưởng sản xuất đa phương tiện của VTV hiện nay là rất rõ ràng", ông Phạm Anh Chiến nói.

Ông Lâm Thanh - Tổng giám đốc Tiktok Việt Nam chia sẻ rằng, Tiktok là nền tảng giải trí có số lượng người dùng lớn (khoảng 1 tỷ người dùng) nhưng nền tảng này không chỉ dành cho Gen Z khi hiện nay rất nhiều nhà giáo dục, doanh nhân sử dụng Tiktok để truyền tải nội dung của mình.

Về vai trò của Tiktok trong quá trình thúc đẩy phục hồi kinh tế, ông Lâm Thanh cho biết cách mà Tiktok đang muốn làm là tạo ra những công cụ giúp giảm chi phí từ người sản xuất đến người tiêu

dùng: Người tiêu dùng có sản phẩm với chi phí thấp nhất, người sản xuất có được chi phí bán hàng, qua đó có được lợi nhuận đủ lớn để tái sản xuất.

Theo vtc.vn

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/chuyen-doi-so-cua-bao-chi-can-thuc-hien-trong-tu-duy-khong-chi-dua-vaovao-cong-cu>